

hører Faget til. Det er sat i Forbindelse med Tegneundervisning, saaledes at alt, hvad de laver paa Værkstedet, først tegnes i Tegnesalen. Denne Undervisning ledes af Haandværksmestre, vel at mærke af de dueligste og bedste Mestre, ikke af dem, som det er gaaet galt i deres Fag, som ikke har kunnet klare sig og derfor har grebet til den Udvej at blive Lærere paa Skolen for at ernære sig. Man gaar ud fra den ganske simple og for mig fuldkommen rigtige Betragtning, at en virkelig uddannet Mester, som forstaar sit Fag og har Evne til at undervise, kan langt bedre undervise 20 Lærlinge, end 20 forskellige Mestre ude i Byen kan uddanne hver sin Lærling. Det er sikkert sandt og rigtigt, at man vil faa en langt bedre, mere systematisk, grundig, gennemført Undervisning, naar man overlader denne Fagundervisning til virkelig dygtige Læremestre i Faget. Saa kommer den Undervisning, de unge faar paa disse Værksteder, til at gaa Side om Side med den Undervisning, som ellers ydes de unge Mennesker ude i Byen omkring paa de forskellige Læreværksteder. En lignende Betragtning er man kommet ind paa i Norge, hvor man ogsaa har begyndt at indrette Fagskoler. Der har man ogsaa sat en Mester til at undervise et større Antal Lærlinge. Man siger deroppe, at naar de unge har gaaet i disse Fagskoler et Aar, har de lært Grundlaget for deres Fag at kende og er derved langt mere værd, naar de kommer hen i Værkstedet og skal udføre deres praktiske Arbejde, end naar de straks har begyndt i Værkstedet. Der er sikkert ogsaa mange Mestre, som egentlig misbruger deres Lærlinge. I det første Aars Tid, de er i Lære, og undertiden længere, beskæftiges de særlig ved Bygang, ved at gøre rent, ved al Slags Arbejdsmandsarbejde, hvorved de i Virkeligheden ikke lærer noget. Jeg mindes f. Eks., at vi i Overværgeraadet for nogen Tid siden havde anbragt en Dreng i Malerlære, men maatte tage ham bort fra det Værksted, han var kommet paa. Det var et Værksted, der særlig beskæftigede sig med Maling og Lakering af Vogne, men det Arbejde fik han ikke Lov til at være med til. Nej, hans Arbejde var at gøre Vognene rene, saaledes at Svendene kunde tage fat paa at male og lakere dem. Det vil altsaa sige, at man tror at have sat en Dreng i Malerlære, og saa er det ikke andet end almindeligt Arbejdsmandsarbejde, han faar med at gøre, saaledes at han i Virkeligheden intet lærer. Derfor synes jeg, det er udmærket, at dette Lovforslag er kommet frem. Ganske vist har det sine Mangler; men

alligevel synes jeg, vi maa være glade for, at det er kommet frem, fordi der herigennem udtales en Erkendelse af, at Samfundet virkelig har en Pligt til at tage sig af de unge Menneskers praktiske Uddannelse.

Jeg betragter disse to Lovforslag om Fagskoler og Værkstedundervisning som et Tilbud, og jeg vil sige et godt Tilbud, fra Statens Side, men mere er de egentlig heller ikke. Staten tilbyder her at betale omtrent, hvad Undervisningen koster. 15 Øre pr. Elevertime i Fagskolen og 10 Øre pr. Elevertime ved Værkstedundervisningen vil vel omtrent sige, hvad denne Undervisning i Almindelighed vil koste. Men Spørgsmaalet er nu: Hvem er det, dette Tilbud gøres, hvem er det, der kan modtage det? Ja, Lovforslaget siger, at det skal være en Organisation indenfor vedkommende Fag, som skal lede den Undervisning, der her skal gives enten i Fagskoler eller ved Værkstedundervisning. Men hvis nu ingen Organisation vil paatage sig at lede denne Undervisning, hvis der ingen Organisation er, som vil modtage det Tilbud, Staten her gør, ja saa bliver begge disse to Lovforslag døde og virkningsløse Ord, der ikke faar noget med det praktiske Liv at gøre. Her synes jeg egentlig, der er en Fejl ved Ordningen af denne Sag. Ved den Ungdomsundervisning i almindelig Retning, som vi ved Finansloven har søgt at give, har man gjort det til en Betingelse for et Statstilskud af 50 pCt. af Udgifterne, at Kommunerne træder til og opretter saadanne Skoler for den konfirmerede Ungdom, og det forekommer mig, det vilde være heldigt, om vi gik i en noget lignende Retning her. Selv om man ikke vil forlade det Grundlag, hvorpaa Lovforslagene hviler: at det skal være en Organisation indenfor vedkommende Fag, som skal lede Undervisningen, synes jeg, at man ved Siden af dette Ord „Organisation“ kunde sætte: „eller Kommunalbestyrelsen“. Det kunde godt tænkes, at der var adskillige Kommuner, hvor der ikke var Organisationer, som var stærke nok og villige til at føre denne Sag ud i Livet, men hvor Kommunalbestyrelserne gerne vilde tage denne Opgave op, og hvis det er Tilfældet, synes jeg ikke, Loven burde forhindre, at det kunde finde Sted. Principielt set vilde jeg anse det for at være absolut det bedste — og jeg skulde ikke have noget imod, at vi, hvis det kan lade sig gøre, gik den Vej —, at det overhovedet blev Kommunerne, som tog denne Sag op og etablerede denne praktiske Undervisning for Industriens og Haandværkets Lærlinge; men det er jo muligt, at vi ikke